N°. 2314.

DE TIJD.

1854

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 4 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 2 December.

Gisteren, bij de vijfde afdeeling van de Begrooting van Justitie (kosten van algemeene of rijkspolicie), is door den heer van Heiden Reinestein ter spraak gebragt de zoogenaamde processie van Ossendrecht, die eigenlijk slechts eene bedevaart is geweest, waarbij, blijkens de verklaring van den minister van Justitie en het rapport van den officier van Justitie, door den heer Meeussen aangehaald, niets kerkelijks, noch dat bij de wet verboden is, plaats heeft gehad. — Het verwondert ons, dat de heer van Heiden zich tot tolk gemaakt heeft van klagten, die in de *Fakkels* en *Waakzaamheden* van ons land, het is bekend met welke bezadigdheid en eerlijkheid, worden opgegaard en uitgestald tot aankweeking van eensgezindheid en liefde tusschen Katholieken en Protestanten, die wel een weinig op afgescheidenheid en haat gelijken. — Zeer te regt vroeg daarom de heer Luyben, waar de heer van Heiden de bewijzen heeft van hetgeen hij zegt. En of het niet beter ware de klagten bij adres aan het gouvernement in te dienen, dan ze publick in de Kamer te behandelen? Hij meent dat daardoor waarlijk de verdraagzaamheid niet bevorderd wordt. Spreker vraagt of het andere kerkgenootschap ook door de Katholieken bemoeijelijkt wordt? — De heer van [illegible] sprak van zelf, kon niet zwijgen. Waar [illegible] een anti-revolutionnair, als de gelegenheid zich [illegible] om van verdraagzaamheid sprekende, aan onverdraagzaamheid voedsel te geven? Hij had ook eene beschuldiging, niet slechts omtrent hetgeen men goed [illegible] heeft de processie van Ossendrecht te noemen, [illegible] begrafenisplegtigheden, die te Ravestein zouden hebben plaats gehad, en ook te Budel in Noord-Brabant. De heer van Heiden Reinestein antwoordt den heer Luyben, dat hij niet kan zeggen van waar hij zijne klagten heeft, maar dat zij van publieke bekendheid is; zij stond in alle dagbladen. — Met verlof, in alle dagbladen? Stond zij niet liever in die soort van dagbladen, welke zich met de taak belast hebben om het Protestantismus tegen het Katholicismus door leugen en laster in bescherming te nemen; en eigenlijk slechts er in slagen, om het protestantismus, voor zoo veel in hen is, te onteeren? — Zeer te regt intusschen merkt de heer van Heiden op, dat er dagbladen in ons land zijn, welke uit dergelijke zaken dadelijk aanleiding nemen om onverdraagzaamheid voort te planten. Het is juist om zulks te voorkomen, dat hij spreekt. — Wij gelooven dat in allen gevalle het voorbeeld slecht gekozen is. En daarom gaf het aanleiding op de opmerking van den heer Luyben, ten antwoord was, [illegible] heer van Heiden, dat het spreekwoord te pas [illegible] *protesteert is het kwijt*.

De minister van Justitie heeft eenigzins breedvoerig de [illegible] beschuldigingen besproken. Van Ossendrechts processie heeft hij getuigd, en 't is door den heer Meeussen [illegible] dat daar niets strijdigs met de wet had plaats gehad. Van Ravestein heeft de minister gezegd, dat de openbare begrafenis daar steeds van *oudsher* heeft plaats gehad, waarom de Regering vermeend heeft zich daartegen niet te mogen verzetten; hij meent overigens dat de [illegible] ongetwijfeld zou worden vrijgesproken, indien men de zaak voor de regtbank bragt. De minister heeft [illegible] gelegenheid verklaard, dat van alle zijden door de geestelijken van alle gezindheden wordt medegewerkt om de verdraagzaamheid te bevorderen. — Nadat de heer van Lijnden nogmaals op zijne beweeringen was teruggekomen en de minister nogmaals de ongegrondheid daarvan had aangetoond, werden de beraadslagingen over de afdeelingen gesloten en art. 17—22 aangenomen.

Bij art. 23 (*geheime korrespondentiegelden*) stelt de heer van der Veen voor om het woord *geheime* te laten vervallen en het cijfer van *f* 10,000 op 7000 te verminderen. Daarover wordt zeer veel over en weer gesproken, tot onze verwondering. Want de zaak is steeds op alle begrootingen voorgekomen, zonder dat er ooit aanmerking op gemaakt is, en billijkerwijze gemaakt kon worden. Eindelijk splitst de voorsteller zijn amendement in tweeën en wordt over ieder afzonderlijk gestemd. Het eerste amendement, om het woord *geheime* te doen wegvallen wordt verworpen met 48 tegen 17 stemmen. Het tweede om de som van *f* 10,000 op 7000 te verminderen wordt insgelijks verworpen met 37 tegen 28 stemmen.

Vervolgens wordt de geheele Begrooting van Justitie met 46 tegen 19 stemmen goedgekeurd.

De algemeene diskussiën worden geopend over hoofdstuk V, *Binnenlandsche Zaken*.

De heer van Reede van Oudtshoorn vraagt op nieuw inlichtingen omtrent de reeds besprokene zaak van Kockengen, waarover hij breedvoerig uitweidt, ten naastenbij eene parlementaire vertaling gevende van de brochure: »*wet en willekeur*.” Hij meent dat men op de zaak van het kerkgebouw nog kan terug komen, dewijl die nog niet moet zijn afgeloopen; maar de begrafenisplaats schijnt door *Binnenlandsche Zaken* afgehandeld.

Na deze redevoering wordt, op verzoek van den heer Thorbecke, de beraadslaging over dit hoofdstuk der Begrooting tot heden verdaagd, omdat hij de noodige stukken niet bij zich heeft, die hij behoeft om deze Begrooting uit het oogpunt der cijfers te bespreken.

Bij het uitbrengen van het eindverslag op het voorstel van vijf leden tot afschaffing van de accijnsen op de brandstoffen, stelt de heer van Bosse voor, dit voorstel in behandeling te nemen vóór de wet op de *middelen*. Het voorstel wordt ingetrokken. Het blijkt namelijk, dat er *eerstdaags een nieuw voorstel zal inkomen tot afschaffing van belastingen*. Uit de erkentenis van den heer van Nispen, dat *het nieuwe voorstel reeds zou gedaan zijn, zoo niet eene tijdelijke verhindering ware ontstaan*, leiden wij af, dat in het nieuwe voorstel betrokken is de heer van Nispen zelf. Wij verwachten alzoo, dewijl de heer van Nispen steeds de *afschaffing* van den *accijns* op het *gemaal* met warmte en kennis van zaken heeft voorgestaan, dat het *nieuwe voorstel de afschaffing van den accijns op het gemaal zal betreffen*. Zulks zal ons aangenaam zijn, omdat, naar onze overtuiging, zoo er iets afgeschaft moet worden, het gemaal in allen gevalle op den voorgrond moet staan.

Tot onze diepe smart hebben wij heden te melden het afsterven van onzen veel geliefden vriend, den heer Lamb. Joan. Alberdingk Thijm. In den nog jeugdigen leeftijd van 31 jaren nam God hem, gisteren avond ten 9 ure, bijna plotseling weg uit den kring der zijnen: hij was rijp voor den Hemel. 's Heeren naam zij gezegend!

Wat hadden wij hem echter nog gaarne lange jaren gespaard gezien voor zijn gezin, voor zijne gade en kinderen, in welker midden hij zich zoo gelukkig gevoelde, voor zijne achtenswaardige familie, welke hij zijn leven lang ten zegen was, voor zijne vele vrienden, die hem zoo opregtelijk hoogachtten en liefhadden, doch ook voor de zaak van het ware, goede en schoone, waaraan hij zoo innig gehecht was en zoo gaarne zijne beschikbare oogenblikken wijdde, en die hij, schoon nog jong, reeds zulke gewigtige en onvergetelijke diensten, op meer dan een gebied, bewezen had! Doch God had anders over hem beschikt en, hoe groot onze droefheid ook zij, laat ons Hem met onderwerping aan zijnen altijd aanbiddelijken wil, het offer brengen, dat Hij van ons vraagt. Bewijzen wij intusschen, zoo velen wij zijn die hem kenden en waardeerden, bewijzen wij onzen dierbaren afgestorvene, dat wij zijne verdiensten erkenden en hem hartelijk verknocht waren, door onze gebeden met die der zijnen te vereenigen, opdat God, de bevordering van Wiens glorie zijn hoogste levensdoel was, hem spoedig in zijne heerlijkheid opneme!

De herderlijke brief der Paters van het eerste provinciaal koncilie te New-York, is jl. Zondag den 5e Nov. in al de kerken der provincie voorgelezen. De prelaten gaven daarin aan de geloovigen uitmuntende vermaningen ter gelegenheid van het fanatismus, dat den vrijmetselaars gelukt is tegen de Katholicken op te wekken. Wij vertalen die vaderlijke raadgevingen, welke aantoonen in welken staat de Kerk thans in de Vereenigde Staten zich bevindt:

»De vervolging door het zwaard bestaat niet meer dan bij eenige verwijderde barbaarsche volken. Maar er bestaat eene andere vervolging, die der kleine souvereinen in zekere landen, en die der volksvooroordeelen in andere. Aan deze laatste heeft, Z. G. B., God in zijne voorzienigheid veroorloofd, dat gij zoudt onderworpen zijn. En nogtans, door de tusschenkomst uwer herders aan de eeuwige rots vastgeklonken, waarop Christus Zijn Kerk heeft gebouwd en waartegen de poorten der hel onvermogend zijn, hebt gij niets te vreezen. Wij leven in een land waar de gewetensvrijheid openlijk erkend is en gezag heeft. Onze medeburgers, schoon niet tot onze geestelijke gemeente behoorende, zijn echter innig van dat beginsel van ons gouvernement en onze instellingen doordrongen. Vooroordeelen mogen van tijd tot tijd tegen ons in meer of min geweldadige vormen uitbarsten; maar wij gelooven en hopen dat in den geest van het Amerikaansche volk een grond van gezond en regtvaardig oordeel ligt, die het er toe zal doen besluiten om de gelijkheid onder de burgers te handhaven en te bewaren, gelijk ze door de wet en de konstitutie gewaarborgd is. Mogt een gedeelte der burgerij u aanvallen, als waart gij onwaardig leden te zijn van het gouvernement dezer vrije verlichte republiek, dat alsdan uw verdediging tegen den laster minder in geschrifte en in woorden, dan in handelingen en daden zij. Uw eerste pligt is de grootste trouw aan God en uw heilig geloof. De tweede, daaraan ondergeschikt, maar in zijn sfeer even groot, is de trouw aan uw vaderland in al zijne afwisselingen van voor- of tegenspoed, indien God veroorloofde, dat het beproefd werd.

»Na het vaderland en in de tweede plaats, zijt gij u-zelven verschuldigd aan uwe familie, bloedverwanten, naburen, vrienden en vijanden, aan uwe landgenooten, aan het gansche menschelijk geslacht. Weest der wetten gehoorzaam. Dat de herders ijverig zijn om te beletten, dat iemand, den naam van katholiek dragende, de Kerk onteere door zijn slecht gedrag of door zijne verachting van 's lands wetten. Door elk vergrijp tegen die wetten worden de grondvesten der maatschappij aangerand.

».... In dit land moeten wij meer bijzonderlijk dankbaar zijn jegens de Voorzienigheid, aangezien, de bevolkingen nog zeer verspreid en onze grenzen verre uitgestrekt zijnde, er geen redelijk voorwendsel van oneenigheid tusschen de burgers in geen opzigt en vooral niet ter zake van godsdienst bestaan mag. Intusschen, Z. G. B., kunnen wij 't u niet ontveinzen, dat eene erfelijke en vaak boosaardige vijandigheid in deze vrije verlichte republiek tegen ons heilig geloof heerschende is. Dienvolgens rekenen wij, zoowel in den tegenwoordigen tijd, als in de beproevingen, welke God u mogt zenden als eene smeltkroes ter uwer loutering, wij rekenen op uw gedrag als de beste bestrijding en ter bevestiging van uw geloof als Christenen, van uw trouw als burgers, en ter tentoonstelling der dwaasheid van het vooroordeel, dat tegen u heerscht.

»Wij weten, Z. G. B., dat gij te dien aanzien, door aanmerkingen wordt bestreden, namelijk dat, overal waar de Katholieke Kerk heerschende is, aldaar ook armoede is, en onze vijanden voegen er onwetendheid bij. 't Is van weinig belang om te onderzoeken, of die aanmerkingen al dan niet gegrond zijn. Onze goddelijke Verlosser en de heilige Apostelen, welke Hij gezonden heeft, hebben de Kerk derwijze voorgesteld, dat ware zij de lievelinge der wereld, bemind door vorsten en volken, in een woord, had zij een ander leven dan het onsterfelijke, waarmede God, haar Stichter, haar voor eeuwig begiftigd heeft, zij alsdan niet meer de in de H. Schrift beschrevene Kerk zijn zou. Gij zoudt niet in staat zijn haar te herkennen in de beschrijving, welke onze goddelijke Verlosser er van geeft. Die vloek, door haar uitgesproken tegen de wereld, tegen de rijken, tegen de hoogmoedigen, zou een tegen haar uitgesproken vloek zijn, indien zij, wat onmogelijk is, de lievelinge der wereld was. Weest alzoo niet moedeloos, maar ziet veeleer in die vermaningen de verwezenlijking der profeciën, waarin onze Verlosser het karakter en de loopbaan Zijner Kerk beschreven heeft, die noodzakelijk in eeuwigdurenden strijd met den geest der wereld zijn moet.”

Welke de behandeling was, welke de heer van Vliet

van de opvolgende hoofden van het departement van Koloniën ondervond? Hij zelf schrijft dienaangaande het volgende:

Het opperbestuur van 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën behoort aan de Kroon; zoodat het de taak is van haar verantwoordelijken raadsman voor koloniale aangelegenheden, de minister van koloniën, de klagten wegens Indische regerings-daden, die ter zijner kennisse worden gebragt, naauwgezet te onderzoeken, en, de klagt gegrond zijnde, het noodige herstel te doen plaats grijpen. In het bijzonder is dat de taak van dien minister, bij toepassing door den Gouv.-Generaal van Nederl. Indië van art. 24 van het Reg. Regl. Immers heeft de Kroon bij dat art. 24 de kennisneming van de »beweegredenen" tot toepassing er van, in het bijzonder voorbehouden aan het »departement van koloniën", en vermag naar de regelen eener gezonde uitlegkunde *het voorbehouden van kennisneming door een hooger gezag van maatregelen van een ondergeschikt gezag* niet enkel bestaan in lijdelijk doorbladeren der stukken, maar brengt zulk een voorbehouding mede *onderzoek en hoogere beoordeeling of er al dan niet te regt van de toegekende magt is gebruik gemaakt.*

In beginsel is dat van wege het Departement van Koloniën nooit tegengesproken; maar desniettemin zijn alle pogingen van den heer van Vliet bij de opvolgende hoofden van het dep. van Kolonien, ter verkrijging van een naauwgezet onderzoek, althans van herstel, voortdurend te vergeefs geweest; ja, het blijkt uit den ministerieëlen brief tot »inlichting" ged. 5 Maart 1853, dat de voortzetting dier pogingen, bij dat Departement zijn en worden beschouwd als »*ongepast en afmattende.*"

Omtrent de »inlichtingen" van den minister op dit punt van beklag, doet de heer van Vliet opmerken:

a. dat zijn beklag bij den Hoogen Raad bloot van strafregtelijken aard was en enkel betrof: 1°. het verbod van den waarnemend Gouverneur-Generaal aan de Javasche Bank om hare Billetten te verzilveren en aan den regter om kennis te nemen van regts-vorderingen daartoe; 2°. de inhectenisstelling van den heer van Vliet en deszelfs verwijdering buiten Ned.-Indië; *niet* de ontzetting uit het prokureurs-ambt; *niet* de verdrijving uit de Preanger Regentschappen; *niet* de behandeling van wege het Departement van Koloniën.

b. dat de beoordeeling of hij al dan niet aanspraak heeft op vergoeding niet kunnende plaats grijpen, zonder dat beoordeeld worde of de regerings-daden, waarin zijne bezwaren zijn geworteld, al dan niet regtmatig zijn gepleegd, een beroep van hem op den burgerlijken regter niet *ontvankelijk* is; dewijl in de opdragt aan dien regter der »kennisneming en beslissing van twistgedingen over eigendommen of daaruit voortspruitende regten en van schuldvorderingen of burgerlijke regten" ligt opgesloten, dat dezelve niet bevoegd is tot kennisneming van geschillen waarbij de al of niet regtmatigheid van regeringsdaden in overweging zou moeten genomen worden. Met andere woorden: dat het onderzoek naar de gegrondheid en naar den omvang van des heeren van Vliett's bezwaren niet behoort tot de werkkring van de burger-regtelijke-magt, althans dat de burger-regtelijke magt *ten deze* niet »naauwelijks" bevoegd is te overwegen of de beklaagde daden al dan niet regtmatig zijn, — of er al dan niet onregtmatige behandeling heeft plaats gehad.

c. dat bij de ministerieele inlichtingen niet wordt opgehelderd: hoe er toe is gekomen, bij de ministerieele beschikking, houdende mededeeling der redenen, die zouden hebben bewogen tot des heeren van Vliet's verwijdering uit N. I. (die van 11 Januarij 1846, n°. 1, door den minister overgelegd bij zijnen brief tot inl., ged. 5 Maart 1853, en door hem ontleed in de nota behoorende tot zijn adres van .... Maart 1853, houdende »tegenspraak" van dien brief) *tevens* goed te keuren, dat hij *werd* uitgezet en *al* hetgeen hem te voren *werd* aangedaan; — met andere woorden: bij de ministeriële beschikking, houdende mededeeling van hetgeen tegen hem was aangevoerd, *tevens* uitspraak te doen, omtrent de gegrondheid en het ter zake afdoende daarvan; — zoodat volstrekt niet is afgewacht hetgeen zijnerzijds des betreffende mogt worden in het midden gebragt, en zulks in volstrekten strijd met eene ministerieele beschikking van slechts *drie* weken te voren, te weten, die van 19 December 1845, N°. 14, zoo als wordt aangetoond bij het adres aan de Kamer van ... October 1852 (en bij dat van ... Maart 1853). De heer v. V. vermeent, gelijk reeds in zijn adres van ... Februarij 1854 (bl. IV) wordt voorgedragen, dat zulks niet alleen daarstelt eene *vormelijke* verkeerdheid, maar insgelijks eene verkeerdheid *au fond.*

Ook blijkt nog uit de min. inlichtingen, dat de minister in beginsel niet tegenspreekt zijne aansprakelijkheid ten deze bij de Tweede Kamer en hare bevoegdheid om van des heeren v. Vliet beklag kennis te nemen. Trouwens, de gronden voor des ministers aansprakelijkheid bij de Kamer en voor hare bevoegheid ten deze, liggen voor de hand. De voorgedragen bezwaren ontspruiten uit schending van wege het Staats-gezag in N. I. van verordeningen, daar in werking. Ware omtrent het verlangen van den Raad van Justitie te Soerabaija, dat de ondergeteekende mogt ontzet worden uit het procureursambt, door het Ind. bestuur gehandeld overeenkomstig de verordeningen, de ontzetting zou niet hebben plaats gegrepen, — ware omtrent de verdrijving uit de Preanger-Regentschappen, door genoemd bestuur gehandeld overeenkomstig de verordeningen, des heeren v. Vliet 's have en goed zou niet te Tjanjor eene prooi der vlammen zijn geworden, — de President der Preanger-Regentschappen ware gestraft, en de klager zou zedelijke en stoffelijke genoegdoening erlangd hebben; — ware door het Ind. Bestuur de *ratio legis* betracht van art. 24 van her Reg. Regl., hij zou niet zijn gekerkerd en uitgezet. Welnu, vermits het de taak is van het hoofd van het Dep. van Koloniën de klagten over Indische regeringsdaden, die ter zijner kennisse worden gebragt, naauwgezet te onderzoeken en, de klagt gegrond zijnde, herstel te doen plaats vinden, brengt de ministeriële verantwoordelijkheid mede, dat de minister bij de Tweede Kamer aansprakelijk is wegens hetgeen hij doet of nalaat om zich van genoemde taak te kwijten, en dat de Tweede Kamer bevoegd is te beslissen: of de minister al dan niet gedaan heeft hetgeen, met het oog op de stukken, zijnerzijds behoorde gedaan te zijn. — De minister had, tot betering van de handelingen van het Indische bestuur kunnen afkeuren de ontzetting uit het procureursambt, de verdrijving uit de Preanger-Regentschappen, de inhechtenisstelling en de verwijdering buiten Ned. Indië en deswege vergoeding kunnen toekennen: zoo de vertegenwoordiging oordeelt dat de minister zulks had behooren te doen, is zij bevoegd daarvan te doen blijken. Dit is zóó onbetwistbaar, dat, ware de heer van Vliet in eene *buitenlandsche* overzeesche bezitting of kolonie van staatswege behandeld strijdig met de verordeningen dáár in werking, de minister van *Buitenlandsche Zaken* zou aansprakelijk zijn bij de Tweede Kamer, wegens hetgeen hij, bij beklag, ter zake zou gedaan of nagelaten hebben!

Men schrijft ons uit Nieuwkoop, 28 November jl.:

»Wij zijn dezer dagen in de gelegenheid geweest een nieuw orgel in de R. K. kerk te Nieuwkoop te hooren en bezigtigen. Bij een naauwkeurig onderzoek in al zijne deelen bevonden wij, dat het orgel door den vervaardiger P. Maarschalkerwaard, te Utrecht, met naauwgezette zorg behandeld is, en aan de goede verwachting volkomen beantwoordt. Hetzelve is niet alleen, bij eene doelmatige en sierlijke konstruktie, soliede, maar ook de intonatie, temperatuur en stemming, mitsgaders de karakteristiek en egaliteit der enkele registers zijn meesterlijk, terwijl de liefelijke toon der zachte geluiden wedijvert met de kracht en majesteit der sterkere geluiden. Het pijpwerk is van bijzondere sterkte, goed en zuiver bewerkt, het regeerwerk beweegt zich uiterst gemakkelijk en stil, het volle werk is indrukwekkend, de toon schoon en krachtvol en kenmerkt zich door rondheid en helderheid, kortom het orgel prijst den meester meer dan alle lofredenen; ieder onpartijdige kenner oordeele, en hij zal overtuigd zijn dat ook in ons vaderland onder de Katholieken in dat vak meesters gevonden worden."

Op het verzoek der stad Rotterdam, aan de hooge Regering gedaan, zal binnen eenige dagen aldaar eene kommissie bijeenkomen, bestaande uit den heer inspekteur en vier hoofd-ingenieurs van den waterstaat, ten einde de basaltkaden aan het nieuwe werk en elders, die voor eenigen tijd voor een gedeelte in de Maas gestort zijn, op te nemen en daarvan rapport te doen.

Bij besluit heeft Z. M. de benoeming van L. Zuiderdorp, burgemeester der gemeente Vlieland, tot sekretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring bekrachtigd; benoemd tot plaatsverv. kantoor te Woubrugge, F. O. van Domberg Heiden, ontv. der dir. belast. aldaar.

's GRAVENHAGE, 1 Dec. Burgemeester en wethouders van 's Gravenhage hebben bekend gemaakt, dat de door hen voorloopig aangekondigde gewone tentoonstelling van schilderijen en verdere kunstwerken van levende meesters voor de maand Mei 1855, in dat jaar geen plaats zal kunnen hebben; doch dat burgemeester en wethouders zullen trachten, tegen dien tijd eene tentoonstelling van schilderijen van oude en van overledene mannen tot stand te brengen, waartoe zij nader de algemeene medewerking hopen in te roepen.

— Op aanstaanden Donderdag, den 7 December, zal de gewone audientie van den minister van Finantiën geen plaats hebben.

— De volgende circulaire is in deze stad verspreid:

»De ondergeteekenden benoemd en verzocht zijnde om voorloopig te vertegenwoordigen eene associatie van personen, aan wie de belangen van hunne natuurgenooten ter harte gaan, van, bij de hooge prijzen der levensmiddelen en bij de nog *niet* geheel gewekene aardappelziekte, te beproeven, of er hier te lande, een nog *niet* algemeen bekend, en *niet* algemeen te verkrijgen voedingsmiddel zoude kunnen verbouwd worden, te dien effecte, dat daardoor een meer versterkend en min kostbaar voedingsmiddel dan brood en aardappelen zou te verkrijgen, en ter beoordeeling aan de belanghebbenden aangeboden worden.

De aandacht der Associatie is bepaald op den b[illegible] van MAÏS, ook TURKSCHE TARWE of ROGGE genaa[illegible]

Dit gewas werd door de hoogleeraren Muller en B[illegible]rode en de heer L. A. van Meerten te Delft, als v[illegible]dingsmiddel gunstig beschreven.

Op de landbouw-tentoonstellingen te Dordrecht en Arnhem, in 1854 gehouden, heeft men onderscheiden[illegible] monsters gevonden die bekroond zijn.

Uit de Vereenigde Staten van Amerika heeft men va[illegible] een geacht en daar bekend heer vernomen, dat alda[illegible] de korrels op onderscheidene wijze worden gereed g[illegible]maakt, als erwten gekookt, tot meel gemalen, met wate[illegible] tot pap of podding gekneed, ook wel in de oven geba[illegible]ken wordende, en dat in 't bijzonder de werkman, [illegible] het gebruik van gezegd voedsel, zich zeer wel bevind[illegible]

Dit te beproeven is de wensch en het doel der asso[illegible]ciatie provisioneel op een of twee bunders grond, in [illegible] nabijheid van 's Gravenhage, om bij eene gelukkige u[illegible]komst der bebouwing, aan de voorsch. cultuur meer[illegible] uitbreiding te geven.

Hiertoe is door de leden, de associatie uitmaken[illegible] besloten, en tot goedmaking van kosten eene inschrijv[illegible] geopend van een honderd gulden per aandeel, des [illegible] kiezende in termijnen te voldoen, om daardoor in s[illegible] gesteld te worden eene proeve in 1855 te nemen [illegible] daarna te bepalen òf de zaak is uit te breiden, òf [illegible] ieder der contribualen, voor zoo veel de opbrengst [illegible] toelaten, de uitgeschoten gelden te restitueren.

Wij hebben de eer UEd. hiervan kennis te geven, [illegible] einde, wanneer UEd. mogt willen medewerken tot [illegible] voorschreven, naar ons inzien, weldadig doel, van [illegible] maïs-cultuur, zich daartoe aan een der ondergeteeken[illegible] te willen aanmelden.

's Gravenhage, 7 November 1854.

Jhr. Mr. H. J. CAAN, *Voorzitter.*
R. F. baron VAN RADERS, *Directeur.*
PH. DE MEIJER, *Secretaris en Penningmee[illegible]*

— Gisteren heeft er een luisterrijk diner plaats g[illegible] bij den Noord-Amerikaanschen gezant, de heer Belm[illegible] ter eere van den commodore Perrij, die zich alhier [illegible]vindt. Dit diner werd door het korps diplomatiek [illegible] andere aanzienlijken bijgewoond.

— Heden middag, over 12 ure, heeft er bij [illegible] ijzerkooper den heer Regout, in de Schoolstraat een [illegible] schrikkelijk ongeluk plaats gehad. Men had namelij[illegible] het woonvertrek een vaatje met buskruid geplaatst [illegible] vochtig was, ten einde het te droogen; waarschij[illegible] moet dit te digt bij het vuur zijn gebragt, altha[illegible] een oogenblik ontplofte het kruid, met dat onge[illegible] gevolg dat vijf zich in het vertrek bevindende pers[illegible] de een meer, de ander minder ernstig zijn gekw[illegible] zoodat men voor het leven van sommigen beduc[illegible] Vele der glasruiten van het huis, en de daarover e[illegible] zijden gelegen woningen zijn meest allen verbrijzeld [illegible] het achterste gedeelte van het huis is zwaar besch[illegible] door de ontploffing, die zoo hevig was, dat zij op v[illegible] afstand werd gehoord. Dadelijk vereenigden zich de [illegible]gerlijke en militaire overheden als ook de schutter[illegible] de plaats van het onheil; daar er geen brand onts[illegible] was, kon deze zich spoedig verwijderen en bleef [illegible] de policie de woning bewaken, bij den grooten toev[illegible] van nieuwsgierigen, die te talrijker was, daar het [illegible] marktdag was en in het drukste gedeelte der rezid[illegible]

BRIELLE, 30 Nov. De volgens ons berigt van gis[illegible] op den Hindert nabij Oostvoorne, aan den grond ge[illegible] stoomboot *Earl of Douglas*, is dezen nacht ten g[illegible] van den hevigen uit het noord-westen waaijenden s[illegible] geheel uit elkander geslagen en vernield; de ladi[illegible] stond grootendeels uit ijzer en loodwit. De passag[illegible] manschap zijn allen gered. Zij bevonden zich, ten [illegible] van 27, nog des avonds ten zes ure aan boord, [illegible] de zee aanhoudend over hen heensloeg en zij z[illegible] een soort van brug moesten bovenhouden. De redd[illegible] beproefde toen hulp te verleenen, en had het gel[illegible] behouden aan wal te brengen.

HOORN, 30 Nov. Deze week is in den omtr[illegible] Edam een deerlijk ongeluk gebeurd. Vader en zoon [illegible] met een schuitje brood venten, werden door ee[illegible] overvallen en omgeslagen, met het ongelukkig g[illegible] dat de vader verdronken is en tot heden nog [illegible] gevonden; de zoon, die nog tijdig gered is, is [illegible] men verhaalt, tot heden nog niet buiten gevaar. [illegible] en zoon woonden te Aakswijk bij Middelie. *(H[illegible])*

NIEUWEDIEP, 30 Nov. Naar wij vernemen zal [illegible] Ms. nieuw gebouwde schoener *Montrado*, thans nog [illegible] 's rijks werf te Amsterdam liggende, met den 1sten [illegible] volgende maand in dienst worden gesteld en is het [illegible] major op dien bodem zamengesteld als volgt: komm[illegible] Andreæ, luit. ter zee 1e kl., 1e offic. G. Lambers, [illegible] ter zee 2e kl.; de off. 3e kl. W. Sluyterman van [illegible] C. A. baron van Heeckeren en F. van Alphen; off[illegible] gez. H. L. Vernhout; off. van adm. F. Schaalje [illegible] scheepsklerk J. Faukel. Bedoelde schoener wordt sp[illegible] hier verwacht *(Amst. Cour.)*

OLDENZAAL, 29 Nov. Men verneemt dat de [illegible] der gemeente Weerselo besloten heeft te berusten in [illegible] uitspraak van den kantonregter alhier, waarbij [illegible]

[illegible]eente bij verstek is veroordeeld, tot betaling der gemeentelijke traktementen, aan vijf schoolonderwijzers in die gemeente en gevolgelijk de procedures tegen die vonnissen hij verzet gevoerd, niet verder door te zetten.

's HERTOGENBOSCH, 1 Dec. Men verneemt, dat het Collegie van Regenten over de Godshuizen en den Algemeenen Armen alhier, op Zaturdag, den 2 December e. k., zal aanbesteden: de noodige erwten, garst, rijst, witte boonen, groenten en zout, ten dienste der soepuitdeeling van 1854 en 1855, en wijders op Woensdag den 6 December daaraanvolgende het rund- en kalfsvleesch voor de Godshuizen, over 1855.

De conditien liggen ter lezing op het kantoor van den Controleur der Godshuizen. (*N. N. B.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag 30 November.

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet over het IVde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1855 (Departement van Justitie.)

Over de 5de afdeeling „kosten van algemeene of rijkspolitie" hebben het woord gevoerd de heeren van Heiden Reinestein, Luyben, van Lynden, Meeussen, en de Minister van Justitie, waarna de daartoe behoorende onder-artikelen 17 tot en met 22 achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming werden goedgekeurd.

Op onder-artikel 23 „geheime correspondentie-gelden ten dienste der politie in het algemeen, *f* 10,000", werden door den heer van der Veen twee amendementen voorgedragen: het eerste strekkende om het woord *geheime* te doen vervallen, en het tweede om de som van *f* 10,000 met *f* 3,000 te verminderen. Na eene breedvoerige diskussie, waaraan deel namen de voorsteller en de heeren Thorbecke, van Bosse, van Nispen van Sevenaer, Ter Bruggen Hugenholtz, Wintgens, Storm en de Minister van Justitie, werden beide wijzigingen, in stemming gebragt, verworpen, de eerste met 48 tegen 17 en de tweede met 37 tegen 23 stemmen.

De onder-artikelen 31—34 behoorende tot de VIde afdeeling „kosten der gevangenissen" gaven aanleiding aan den heer van Lynden, tot het vragen van eenige ophelderingen, die door den minister van Justitie gegeven werden. Die artikelen alsmede de overige van dezelfde en de volgende afdeelingen werden zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Het IVde hoofdstuk werd daarna in stemming gebragt en met 46 tegen 19 stemmen aangenomen.

[illegible] hebben gestemd de heeren: van Hoëvell, Zylker, [illegible], van der Veen, Blaupot ten Cate, de Poorter, [illegible], Anemaet, Westerhoff, van Eck, van Zuijlen van [illegible], de Man, Thorbecke, Meeussen, Storm, Dullert, [illegible] Hugenholtz, Sloet tot Oldhuis en Hoynck van [illegible].

Nadat de heer van Reede van Oudtshoorn eenige beschouwingen had voorgedragen over het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting (Departement van Binnenlandsche Zaken) in het algemeen, is op voorstel van den heer Ter Bruggen Hugenholtz met 31 tegen 21 stemmen bepaald om de beraadslagingen over dat hoofdstuk op morgen, des voormiddags ten 11 ure, voort te zetten.

De Kommissie van Rapporteurs voor;

1° het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1854 (kosten ter zake van den Haarlemmermeerpolder);

2° het voorstel van vijf leden tot afschaffing van den accijns op den turf en op de steenkolen;

hebben daaromtrent hare eindverslagen uitgebragt.

De vergadering heeft beslist, dat de beraadslagingen over die beide ontwerpen nader zullen worden vastgesteld. De heer van Bosse stelde voor, om de behandeling van het tweede voorstel te doen voorafgaan aan die van de wet op de middelen [illegible] die motie in, na de bedenkingen te hebben gehoord, die daartegen door onderscheidene leden werden ingebragt.

In deze zitting heeft de Kommissie voor de Verzoekschriften [illegible] uitgebragt op eenige in hare handen gestelde adressen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Dec. De *Nile* is te Marseille aangekomen met berigten uit Konstantinopel van den 20sten November, [illegible] welke 17 Engelsche transportschepen hadden [illegible] geleden en daarna verbrand waren.

Uit de Krim verneemt men, dat na den slag bij Inkerman een zwakke uitval uit Sebastopol had plaats [illegible] echter, teruggeslagen was.

[illegible] 4000 Russen hebben getracht op den 7den Eupatoria te bemagtigen, doch werden afgeslagen.

Den 19den hebben in de Zwarte Zee op nieuw stormen gewoed.

[illegible] Pacha zal met 63000 man in de rigting van [illegible] oprukken, Achmet-pacha zal Badedag met 30000 man bezetten, en de voorhoede van 5000 man [illegible] Hadschi [illegible] gestationeerd worden. Het hoofdkwartier zal te [illegible] gevestigd zijn.

— De *Moniteur* deelt een brief uit Leipzig mede waarin beweerd wordt, dat de tegenwoordige toenadering tusschen Pruissen en Oostenrijk niets verandert in de verbindtenissen welke laatstgenoemde mogendheid tegenover Frankrijk en Engeland op zich genomen heeft.

— Vier aanzienlijke ingezetenen van Nantes zijn gearresteerd wegens beschuldiging, dat zij zicht onderling verbonden hebben, om, door kunstmiddelen den prijs van het vleesch te doen rijzen.

— Omtrent de loopende geruchten eener aanneming der vier vredes-voorwaarden door Rusland, schrijft de *Constitutionnel:* „Zekerlijk is dit eene laatste poging om Duitschland onderling verdeeld te houden. Rusland zal zich, bij de bedoelde verklaring aan Pruissen, wel eene achterdeur hebben opengehouden. Het nam ook de Weener nota aan, maar gaf tevens aan dat stuk eene uitlegging, waardoor het een gansch anderen zin kreeg en neêrkwam op de door den vorst Mentschikoff te Konstantinopel gedane voorstellen. Het zou ons niet bevreemden dat Rusland onder voorbehoud eener gelijksoortige uitlegging ook de vier waarborgpunten wel wilde aannemen. Maar de Europesche diplomatie is door ervaring wijzer geworden. De Westersche en de Duitsche mogendheden zullen zich niet laten afbrengen van haar besluit, om alleen op naauwkeurig bepaalde grondslagen te onderhandelen, en om vrede te maken op zoo wel omschreven voorwaarden, dat er geene gelegenheid voor nadere uitlegging overblijve."

— Men schrijft uit Frankfort: Den 30 November is het additionneel artikel van het traktaat van April aan de bondsvergadering medegedeeld en onmiddelijk in handen van de comités gesteld, om daarop rapport uit te brengen. Men denkt dat de comités overmorgen zullen bijeenkomen.

— Espartero heeft het nieuwe kabinet gekonstitueerd. Het is zamengesteld als volgt: Espartero, president van den ministerraad; O'Donnell, minister van oorlog; Luzuriaga, buitenlandsche zaken; Aguirre, justitie; Collado, finantien; Allende Salazar, marine; en Santa Cruz, binnenlandsche zaken.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Dec. De dagbladen verzekeren dat er in de zitting van het parlement, welke den 12 begint en eindigt met Kerstijd, door het gouvernement geen finantiele maatregelen zullen worden voorgesteld. De regering is alleen voornemens de toestemmiug van het parlement te vragen voor het zenden der militie naar de stations van de Middellandsche zee. Men verwacht dat te dier gelegenheid de Oostersche quæstie in het breede zal worden besproken.

— Het grootste gedeelte der voor het expeditie-leger bestelde houten huizen is afgeleverd en ligt te Portsmouth ter inscheping gereed. Zij zijn ligt gebouwd en kunnen zonder veel tijdverlies opgezet en weder uit elkander genomen worden. Zij zijn 20 voet lang tegen 16 voet breed, en bevatten ruimte genoeg voor 20 man. Aan beide zijden in de lengte bevinden zich de slaapplaatsen, tusschen welke een smalle gang is, aan het einde waarvan de deur en aan het andere einde een venster zijn aangebragt. In het midden zal een kagchel worden geplaatst. Er zullen voorloopig 1000 zulke huizen verzonden worden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 2 December.

GETROUWD (30 Nov.): G. L. van der Elst met A. A. F. Caspers.

BEVALLEN (30 Nov.): E. H. J. Engelenburg, geb. Steinbuch, D. - M. S. Röpke, geb. Meijer, D. — (1 Dec.): R. H. de Castro, geb. de Castro, Z.

OVERLEDEN (27 Nov.): W. F. A. Ebell, 81 j. — (29 Nov.): P. N. Tuyn, 26 m.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 1 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 50½, 1840/1842 4½ pc. —; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 17½; Binnenl. 3 pc 32¾; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 65¼.

PARIJS, 1 Dec. Fransche 3 pc. 69.55; 4½ pc. 94.30; 3 pc. Spanje 33¾; id. 1 pc. 18; Met. 5 pc. 81; Rom. Leen. 83¾.

MADRID, 29 Nov. 3 pc. Schuld 35; id. 1 pc. 18.80.

LONDEN, 1 Dec. Consols 92; 3 pc. Spanje buitenl. 37¾; 1 pc. dito 18; Comité-Bewijzen 5⅛; Passive 4¾, 5 pc. Rusl. 95; 4½ pc. dito 86; 4 pc. Holl. 96; 2½ pc. id 60¾; 5 pc. Sardinië 83¼; Braziliës 96; 4½ pc. Peru 67¼; Gren. uitg. 5¼; id. werk. —; 3 pc. Mexiko 21¼; 4 pc. Portugal 41; Turkije 71; Ecuador —; Wissel op Amst. 11.17¼.

WEENEN, 1 Dec. Met. 5 pc. 82¼; id. 4½ pc. 72¼; Bank-Aktien 1225; Wissel op Londen 12.23, Amst. —; Parijs 149, Goud 32; Zilver 28; Nieuwe Leening 97.

BERLIJN, 30 Nov. 4½ pc. Pruissische Staatsschuld —; 4½ pc. Rusland 81; 5 pc. 94¼; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 14¾; Parijs 78⅞; Amst. 139¾; Weenen —; Petersburg 98.

HAMBURG, 30 Nov. Spanje 3 pc. 30¼; id. 1 pc. 16⅞; Rusl. 5 pc. 89¼; 3 pc. Mexikanen 14¼; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.

FRANKFORT, 30 Nov. 5 pc. Met. 64¼; 3 pc. Spanje binnenl. 32; id. 1 pc. 17¼; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* [illegible]	Livorno	2/m.	*f* 38½
—	zigt	[illegible]	Napels	—	85
Bordeaux	2/m.	[illegible]	Petersburg	—	1.71½
—	zigt	55½	Weenen	6/w.	28½
Madrid	3/m.	241	Augsburg	—	38⅛
Cadix	—	241	Frankfort	—	99¾
Seville	—	238	Hamburg	2/m.	35⅞
Bilbao	—	239	—	zigt	35¾
Lissabon	—	41¼	Londen	—	11,62½
Porto	—	41¼	—	zigt	11,72½
Genua	2/m.	45¾	Rotterdam	—	⅛

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			1 DEC. 4½ u. gebl.	2 DEC.		4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.			58½	58$\frac{11}{16}$	a	58¾	
Dito Dito	3	″	69$\frac{15}{16}$	69$\frac{15}{16}$	″		
Dito Dito	4		88$\frac{5}{16}$	88⅜	″		
O. I. Leening 1844	4	″	87⅞		″		
Amortisatie	3½	″			″		
Handel-Maatschappij	4½	″			″		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½	″			″		
Dito Hollandsche dito					″		
Obligatiën	4½	″			″		
Maatschappij van Weld.	4	″			″		
Aand. Ned. Bank.		″			″		
België, Certifikaten	4½	″			″		
Dito	2½	″			″		
Dito *Rothschild*	2½	″	47½		″		
Frankrijk, Obligatiën	3	″			″		
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans 1		″	17¾	17⅞	″		
Nieuwe	3	″	37½	37¾	″		
Binnenlandsche	3	″	32$\frac{7}{16}$	32$\frac{11}{16}$	″	32¾	
Cert. Coup. Sp. Com.			5$\frac{5}{16}$	5$\frac{5}{16}$	″		
Amortisable Schuld					″		
Portugal, te Londen	3	″	36¼	36⅜	″	36½	
Dito Uitgestelde					″		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	″	99⅝	99⅝	″	99⅝	
Dito A°. 1828—1829	5	″	99⅝	99¼	″	99⅝	
Negot. 1831 en 1833	5	″	83¼		″		
Nieuwe Engelsche	4½	″	84	84¼	″		
Negot. 1840	4	″	75	75	″		
Dito *Stieglitz*	4	″	74		″		
Dito Nieuwe	4	″			″		
Certifikaten te Hamburg	5	″	83¾	83¾	″		
Inschr. op 't Grootboek	6	″			″		
Dito Certifikaten	6	″	56⅝		″		
Polen, Obligatiën	4	″			″		
Aandeelen 1835					″		
Oostenrijk, Metalliek	5	″	62⅝	62½	″	62¾	
Dito 1847	2½	″	31$\frac{11}{16}$	31$\frac{11}{16}$	″	31¾	
Dito 1851 en 1852	2½	″	31$\frac{11}{16}$	31$\frac{11}{16}$	″	31¾	
Dito Nieuwe	5	″	73⅝	73½	″	73¾	73½
Dito 1854	5	″	73⅝	73½	″	73¾	73½
Weener Bank	5	″			″		
Dito	4	″			″		
Aand. met Loting fl. 250		*f*			″		
Nieuwe dito 1854					″		
Pruissen	4½	″			″		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		″			″		
Dito Orig.					″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	″			″		
Sardinië, te Londen	5	″			″		
Denemarken, dito	5	″			″		
Louisiana, te Londen	5	″			″		
Brazilië	5	″		95¼	″		
Dito 1843	5	″			″		
Mexiko, te Londen £ 100	3	″	19$\frac{11}{16}$	19$\frac{11}{16}$	″		
Dito Onbepaalde		″	19$\frac{11}{16}$	19$\frac{11}{16}$	″		
Peru	4½	″	64¾	64¾	″		
Grenada, dito à £ 100	2¼	″					
Dito Uitgestelde							
Ecuador					″		
Venezuela, te Londen	4	″			″		
Dito Uitgestelde	1¼	″	9¾		″		
Grieken. Bl. à £ 100	5	″			″		

Nat. Met. 66; 5 pCt. Stieglitz 82, $\frac{1}{16}$.

Over het geheel was de stemming heden williger met veel kooplust in Spaansche en Portugeesche fondsen; in de andere soorten ging weinig om.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 2 December.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. Zeer kalme markt zonder prijsverandering; ordinair *Java* 28 cs., goed ord. bleek 28½ a 29 cs., mooi blank 30 a 30½ cs.

TABAK. De *Noord-Amerikaansche* soorten worden nog zeer vast op prijs gehouden, waardoor men voor twee partijtjes *Marijland*, te zamen 110 vaten, wederom eene kleine prijsverhooging heeft moeten bewilligen. — *Sigaren Tabak* over het algemeen stil, in afwachting dat er weldra meerdere partijen *Java*, van de nieuwe aanvoer ter markt zullen komen. — De veiling der 1238 pakken *Java*, plantage *Veenstra*, is tot op 12 dezer uitgesteld. — In de deze week gehoudene veiling over 280 pakken *Manilla* bladen, zijn slechts 124 pakken van 34½ tot 68 cs. verkocht, het overige opgehouden.

SUIKER. *Ruwe* zeer prijsvast met beperkte voorraad; zeilende partijen *Java* zouden tot *f* ¼ a ½ onder de middelprijzen der November-veiling te plaatsen zijn. — *Geraffineerd voor Uitvoer*, *Crushed* voor dadelijke levering nog zeer schaarsch en soms iets hooger betaald; op levering in Januarij en Februarij met veel kooplust en aanzienlijke afdoeningen onder de hand, tot de volgende noteeringen: N S R superfine *f* 34¼, N° 2. *f* 32½, N° 3. *f* 31; B K & S & T N° 1. *f* 31, N° 2. *f* 30; B & H N° 1. *f* 29½ a 30, N° 2. *f* 28¾ a 29¼; W & Z *f* 29½; T & C *f* 29¼. — In *Consumtie* zijn de volgende prijzen op te geven: *Melis Stoom* N S R N° 1. *f* 67, N° 2. *f* 64, N° 3. *f* 62; B K N° 2, *f* 62, N° 3. *f* 61; B & H *f* 60; W & Z *f* 58½ a 59. — *Stroop*. *Stoom* *f* 32; O F *f* 34. *Bastarden* geel *f* 52 a 53, helbruin *f* 48 a 50, bruin *f* 46 a 47.

SPECERIJEN. Niets omgegaan met staande prijzen.

RIJST. Blijft steeds in eene vaste stemming. *Gepelde Aracan* voorjaars-levering is tot *f* 14 gezocht, doch algemeen hooger gehouden; *Gep Java* *f* 11¼ a 11½; *Tafel* *f* 14 schaarsch.

GEDROOGDE FRUITEN. Voor *Krenten* bestond meer vraag en werd voor gewoon fijn *Patras* omtrent *f* 31 besteed; andere Vruchten onveranderd.

POTASCH houdt zich goed staande. *Petersburger* *f* 17 a 17½ na kwaliteit; *Toskaansche* *f* 18 E.

VERFWAREN. *Indigo*. Blijft ten volle prijshoudend; de handel gedurende deze week bedroeg 40 kisten *Java*, meerendeels in de middelkwaliteiten. — *Cochenille*. Onveranderd met

zeer weinig handel. — *Verfhouten.* In *Campetie* en *Geelhout* niets voorgevallen; van *St. Martens* zijn 25 ton tot onbekende prijs verkocht, terwijl 15 ton *Sapan* en 12 ton *Kudranghout* voor export zijn afgedaan. — *Quercitron.* 250 balen *Baltimore* zijn tot onbekende prijs verkocht. — *Hurst.* Iets lager te beschouwen, zoowel voor bruine als voor helder geele. — *Terpentijn-Olie.* Zonder bepaald lager te zijn, is de stemming voor het artikel zeer flaauw. — *Zwavel.* Niets gepasseerd. — *Salpeter.* Onveranderd; van Oost-Indische is eenige toevoer gekomen. — *Meekrap.* Bepaald flaauw gestemd, echter nog maar weinig lager te koop.

STERKE DRANKEN. *Genever* iets lager te noteeren; 100 % eerste soort *f* 41, tweede soort *f* 40. — *Moutwijn* 91 % *f* 34 pr. vat a kont.

METALEN. *Banca Tin.* Voor een opruimend partijtje van 300 blokken heeft men *f* 67 besteed en wordt nu op *f* 67¼ a *f* 67½ gehouden. — De Voorraad op Ontvang-Cedullen bestaat uit 57,539 blokken tegen 46,928 blokken op primo December van het voorgaande jaar. — *Ruw Koper* ruimt sterk op en wordt iets hooger gehouden.

KATOEN. De markt verkeert in eene flaauwe stemming, met weinig handel en nominale prijzen; de geheele voorraad in alle soorten bedraagt slechts 2900 pakken.

WAS. Voor *Inlandsch geel* is *f* 90 besteed. — HONIG. *Havana* *f* 17½ a 17½ E.

VETWAREN. *Talk en Smeer* zeer vast. Petersburger en Odessa *f* 43 a 44. — *Inlandsch Smeer* *f* 40 a 41½. — *Amerikaansche Reuzel* *f* 35 a 37. — *Traan* met weinig voorraad Robben *f* 46; Berger bruin *f* 48 a 49, blank *f* 54. — *Talkolij* *f* 42. *Patentolij* *f* 55¼ a 56 pr. vat a kontant. — *Rondaisch* en *Ansjovisch* onveranderd.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM: 1 Dec. Rogge. De handel dezer week was vrij belangrijk, daar vele partijen toen hoogere prijzen werden opgeruimd, zoo als uit het onderstaande genoteerde kan blijken, te weten: 148/2, 151/2 ℔ Deensche *f* 343 3/m., 353, *f* 355 6/w., 147/2 ℔ Deensche *f* 347 3/m; 146/2 ℔ dito *f* 344 3/m.; 145/2 ℔ jar. Pruissisch Pommer *f* 348 3/m.; 148/2 ℔ gedr. Deensche *f* 370 6/w.; 145/2 ℔ Reval *f* 387; 149/2 ℔ ligt gedr. Zweedsche *f* 365 6/w.

Gerst. Hoewel de omzet in het laatst der vorige en in het begin dezer week vrij belangrijk was tot vorige prijzen, werden daarna vele partijen lager afgegeven. De volgende verkoopen werden bekend, als: 130/2 ℔ Zweedsche *f* 265, 267 6/w.; 128/2 ℔ Libau *f* 329; 127/2 ℔ dito *f* 326; 130/2 ℔ Zweedsche *f* 268 3/m.; 129/2 ℔ dito *f* 265 6/w., 266 3/m.; 129/2 ℔ dito *f* 258 6/w.; 126/2 ℔ fijne Deensche *f* 250 3/m.; 157/2 ℔ grove Deensche *f* 240 1/m.

Moutwijn. Zaturdag verhoogde de markt op *f* 34½, doch alzoo waren weinig verkoopers, zoodat onder de hand *f* 35 besteed werd. Maandag was moeijelijk tot den marktprijs van *f* 36 te koopen, en weigerden vele zoo af te geven. Dingsdag kon men begin beurs zelfs alzoo niet aankomen, doch later werden enkele posten afgegeven, en sloot de markt minder willig. Woensdag waren vele orders ingetrokken, zoodat er a *f* 35 verkoopers overig bleven, gisteren kon men a *f* 34 en heden a *f* 32 naar genoegen slagen.

Jenever *f* 38,50 Amst. Proef *f* 39,75.

MIDDELBURG, 30 Nov. Tarwe. Puike Zeeuwsche *f* 13,50, gewone *f* 13,25. mindere *f* 13; puike Nieuwe Walchersche *f* 14 en 13,75, koopers wilden niet boven de *f* 13,60 betalen. — Rogge 35 cs. pr. Mud hooger gekocht, men betaalde die *f* 11 a *f* 11,25, een enkeld monster heeft *f* 11,50 opgebragt. — Gerst weinig ter veil, puike Winter bragt dooreen *f* 6,50 op; dito Zomer was algemeen gevraagd en aan *f* 6,65 gekocht. — Zware Zeeuwsche Haver *f* 5,50, ligte *f* 4,50 de Mud. — Walchersche Witteboonen ruim ter veil, algemeen waren koopers lager gestemd, meer als *f* 13 a 13,50 wilde men voor de beste niet besteden, die op *f* 13,75 hielden konden niet verkoopen, mindere soorten *f* 12,50 a 12,75 genomen. Walchersche Paardeboonen zeer weinig ter veil en begeerd, men kocht die gaarne voor *f* 8, 8,10 en 8,20 de Mud. Dito Groene Erwten weinig geveild, puike soort *f* 12 a *f* 11,85, Groote bijna niet aan en *f* 12,50 a 12,75 waardig. — Zeeuwsche Paardeboonen *f* 8. Dito Groene Erwten *f* 11. — Raap-Olie *f* 57. Patent-Olie *f* 59. Lijn-Olie *f* 49,50 pr. Vat.

ANTWERPEN, 1 Dec. *Koffij.* Behalve eenige partijtjes Brazil zijn ook nog 600 balen Java omgezet.

Suiker en *Rijst* zonder handel.

Huiden. De omzettingen in deze week bestaan in 2000 stuks Buenos-Ayres drooge Koehuiden en 1000 stuks dito gezouten Paardenhuiden.

Granen. Tarwe en Rogge lager aangeboden met weinig kooplust.

LONDEN, 30 Nov. *Ruwe Suiker.* Vooral in de vreemde soorten zeer vast.

Koffij. Native Ceylon zeer kalm op 46 a 46 s. 6 d. voor goed ordinair gehouden.

Rijst prijshoudend. — *Thee.* Met geringe omzet. Ordinair Congo 10 d.

Talk stil. Petersburger 65 s 6 d. a 66 s.

Graanmarkt. Tarwe onveranderd. Garst flaauw

LIVERPOOL, 30 Nov. *Katoen* flaauw ⅛ a ½ d. lager dan voorgaande week

BORDEAUX, 28 Nov. *Voorloop* 3/6 op 212 fr. teruggegaan

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 1 Dec. H. Nijman, Comeet, Rio de Janeiro n. Hamburg. - W. Visser, Eliza, Suriname. - D. B Kolk, de Jonge Boll, Bayonne

HELVOET, 1 Dec. H. de Goede, Panama, Malaga. - H. Grilk, Anna Catharina, St. Ubes. - K. K. Hagedoorn, Cornelia Catharina, Lissabon.

Advertentiën.

(437) Heden overleed alhier in den ouderdom van bijna 24 jaren, voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, de Hoog Welgeboren Heer A. W. A. Baron VAN HUGENPOTH TOT AERDT, student in de Godgeleerdheid.

ARNHEM, den 29 November 1854.

---

(440) Heden overleed, na het ontvangen van de H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van 74 jaren en ruim 10 maanden, de Zeer Eerwaarde Heer CAREL JOSEPH JANSON, R. C. Priester, Oud-Pastoor en Jubilaris te dezer stede.

LEEUWARDEN, 28 November 1854. J. H. GOOSSENS, R. C. Pastoor. Execut. Test.

Eenige kennisgeving.

UITLOTING.

Pastoor en Kerkmeesters van de Parochie des H. Dominicus te Leeuwarden, adverteren dat van de bij hunne administratie bestaande schuld, als nu zijn UITGELOOT de **Aandeelen** Nos. 24, 52 en 60, ieder van ***f* 500**, benevens No. 95 van ***f* 200**; waarvan de betaling zal geschieden zoo als op de effecten staat vermeld.

Nota. De Houder van No. 43 wordt bij deze herinnerd dat hetzelve reeds ten vorigen jare is Uitgeloot.

LEEUWARDEN, den 30 November 1854.

Het Parochiaal Kerkbestuur voornoemd,
J. H. GOOSSENS, *president*,
(439) A. HOEPERMANS, *secretaris*.

---

(441) Het Kerkbestuur der R. K. Gemeente *Nieuwkoop*, brengt bij dezen zijne openlijke hulde en volle tevredenheid aan den Heer **P. MAARSCHALKERWAARD** te *Utrecht*, die in onze Nieuwe Kerk een schoon en prachtig Orgel geleverd heeft; hetzelve heeft, door deskundigen geexamineerd, de goedkeuring van alle kenners mogen wegdragen. Genoemd Kerkbestuur hoopt dat de nederige kunstenaar verder gelegenheid zal vinden, zijnen ijver voor de kunst en zijne bekwaamheid in den bouw van het Orgel te kunnen toonen, en dat uit zijne hand weldra nog meerdere werken mogen geplaatst worden; het kerktbestuur durft te dien einde gerustelijk den vervaardiger in de gunst van alle kerkbesturen aanbevelen.

NIEUWKOOP, 29 November 1854. Namens het Kerkbestuur, H. A. POPPEN, Pastoor.

H. J. VAN OGTROP, Makelaar te Amsterdam, zal op Zaturdag den 16den December 1854, ten 12 ure des middags, in het *Huis te Rust*, bij de Wed. J. WETHLY, aan de *Diemerbrug*, ten overstaan van den Notaris Mr. J. P. VAN MEDENBACH WAKKER, verkoopen:

De **BOERENHOFSTEDE** genaamd ***VREDENHOF***, met **Huismanswoning** en **Erve**, **Stallingen** voor 30 stuks Hoornvee en 3 Paarden, **Wagenschuur**, **Hooiberg** en verdere betimmeringen, bepootingen en beplantingen: Voorts diverse Kampen **Wei-** en **Hooiland**, groot 21 Bunders, 98 Roeden, 80 Ellen, en wel in 4 kavels als:

Kav. 1 no 514. 515. 516. 519. 520. 521. te zamen groot 2 B. 99 R. 70 E.
〃 2 〃 373. 376. 377. 378. 381. 〃 〃 7 B. 09 R. 90 E.
〃 3 〃 363. 365. 366. 367. 368. 〃 〃 7 B. 40 R. 50 E.
〃 4 〃 360. 361. 362. 362a. 〃 〃 4 B. 48 R. 70 E.

dewelke eerst ieder afzonderlijk bij opbod en afslag zullen geveild en vervolgens gecombineerd op nieuw in afslag worden gebragt; alles liggende in kadastrale Sectie A. in den Diemer-Polder, in Bovenkerk, beneden Rijkersloot, gemeente Diemen.

Te bezigtigen des Woensdags, Vrijdags en op den Verkoopdag van 10 tot 4 ure. De bewijzen van Eigendom en Veilconditien zijn vijf dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing, ten kantore van den Notaris Mr. J. P. VAN MEDENBACH WAKKER, in de Watergraafsmeer, en kopij der Veilcondien bij den Makelaar H. J. VAN OGTROP, Singel, hoek Klooster, D 197 te Amsterdam. (427)

---

(443) De Commissie voor het **Liefdewerk** ... **Spijskokerij** van de Vereeniging van den **H.** ... **centius van Paulo** alhier, neemt de vrijheid ... belanghebbenden te herinneren, dat de **Uitdeeling** ... **Gekookte Spijzen,** aanstaanden Woensdag den ... zer zal beginnen en tevens te verzoeken, om de Spijzen op de respectieve vervaldagen der bons te doen afhalen ten einde te voorkomen, dat men niet genoodzaakt behoeven te zijn, de armen te leur te stellen, die ... komende, soms niet zouden kunnen geholpen worden door dien voor alle disponibele ruimte der ketels ... deelen voor alle dagen der week afgegeven zijn.

AMSTERDAM, 2 Dec. 1854. Namens de Commissie voornoemd, J. H. CRAMER, Pr.

In den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSEN zijn onder anderen, de volgende werken voorhanden, zeer geschikt voor *St. Nicolaas* geschenken.

H. J. C. VAN NOUHUYS. **De Wapensmid en** ... **Zoon.** Met 7 platen van EDUARD DUJARDIN, ... len . . . . *f* ...

— — **De Historie van Hee... nulf van Crequi**, voorafgegaan van eene ... schets van den auteur, door J. A. ALBERDINGK ... vercierd met eene wapenplaat, vier illustratiën ... Dujardin en een portret door Hamburger. . . *f* ...

J. J. VAN DER HORST. **Nederlandsche Verh...** vercierd met 4 koper-etsen van J. van Dijck. *f* ...

De Werken van den kanunnik C. VON SCHMID ... de laatste oorspronkelijke Hoogduitsche uitgave, ... J. J. VAN DER LINDEN, onder toevoorzigt en met ... voorrede van den Wel-Eerwaardigen en Zeer Gel... Heer F. J. VAN VREE, President van het Semin... Warmond, thans Bisschop van Haarlem. Met pl... houtgravuren naar de teekeningen van Gavarni, 1... len compleet . . . . *f* ...
Elk deel afzonderlijk . . . . » ...

J. A ALBERDINGK THIJM. **Mejufvrouw Lec...** Iets uit de jongste »oude tijd", met een plaatje ... Dujardin . . . . *f* ...

— — **Geertruida van Oos...** Geschiedenis van een Delftsch Begijntjen, uit de ... eeuw, met twee platen van Ed. Dujardin . *f* ...

— — **Magdalena van Vae... wyck.** Eene ware geschiedenis, beschreven ... PAULUS FOREESTIER BUIKSLOOTER, met een plaat ... Ed. Dujardin. . . . .

Ook nog onderscheidene werken in geïllustreerde b...

La Vierge. Histoire de la Mère de Dieu ... de son culte, par l'abbé ORSINI. Nouvelle é... illustrée, par MM. J. Laroche, Brevière, E. Co... J. Gagniët, L. Noël, Lacoste ainé et Arbicu, ... relié et doré sur tranche . . . . *f* ...

L'Imitation de Jésus-Christ, traduction ... velle avec réflections par M. l'abbé G. DARBOY. ... trations d'Overbeck, 1 vol. relié et doré sur tranche *f* ...

L'Imitation de Jésus-Christ. Nouvelle é... avec des reflections, des pratiques nouvelles ... extraits de la traduction de PIERRE CORNEILLE ... M. l'abbé BAUTAIN, avec magnifiques illustrations ... et doré sur tranche . . . . *f* ...

Beautés du Christianisme. Illustrées de ... tes, gravées sur acier par nos meilleurs artistes, ... les tableaux originaux de BARRIAS, DUVEAU, BOU... GAMBART, MASSARD; texte par M. l'abbé E. BEU... et doré sur tranche . . . .

Les fêtes de l'Eglise Romaine avec l'e... on de l'origine de chaque solennité, par M. ... D'ONQUAIRE. Avec des gravures sur acier par Jos. ... Relié et doré sur tranche. . . . . . .

Voorts is verschenen:

Een nieuw werk van CONSCIENCE, getiteld: **HLO... en CLOTILDIS**, Historische Tafereelen uit ... Eeuw 3 deelen met portret van den schrijver. . ...

---

(410) Bij den Uitgever G. B. VAN GOOR, te Gouda, komt van de pers de Eerste Aflevering van het

FRANSCH-NEDERDUITSCH EN NEDERDUITSCH-FRANSCH WOORDENBOEK,

DOOR

J. KRAMERS JZ.

Een WOORDENBOEK, dat aan de behoeften van onzen tijd voldoet; dat zich gemakkelijk en zelden te vergeefs laat raadplegen, niet alleen door den leerling op de scholen of door den geleerde in zijn kabinet, maar ook door den Fabrikant of Koopman; dat zoowel de taal van de hoogere Standen der Maatschappij, als die van het volk opneemt en zelfs alle gemeenzame Zegswijzen, Spreekwoordelijke uitdrukkingen en Spreekwoorden vermeldt, kan, in een tijd, waarin de fransche taal zoo algemeen beoefend wordt, niet anders dan welkom zijn.

Dit Werk, bestemd om dat VAN MOOCK, hetwelk geheel is uitverkocht, op eene waardige wijze te vervangen, zal in 2 deelen, elk van ongeveer 13 afleveringen, ... Cents compleet zijn.

Bij alle Boekhandelaren is, als Proeve van Bewerking, de *eerste Aflevering* voorhanden, waarvan men ... de getuigenis zal moeten afleggen, dat het voorzeker het *goedkoopste Boekwerk* is, dat tot heden in ons land het licht zag. De *Inteekening* staat open tot 1o Januarij ...

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.